EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 6. 2021
COM(2021) 321 final

2021/0154 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY

o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Portugalska

{SWD(2021) 146 final}

2021/0154 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY

o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Portugalska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti[1], a najmä na jeho článok 20,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Pandémia ochorenia COVID-19 má rušivý vplyv na hospodárstvo Portugalska. V roku 2019 dosahovalo Portugalsko hrubý domáci produkt na obyvateľa (HDP na obyvateľa) na úrovni 67 % priemeru EÚ. Z prognózy Komisie z jari 2021 vyplýva, že reálny HDP Portugalska v roku 2020 klesol o 7,6 % a v období 2020 – 2021 by mal kumulatívne klesnúť o 3,9 %. Medzi dlhodobejšie aspekty s vplyvom na strednodobú hospodársku výkonnosť patrí veľký objem zahraničného, súkromného a verejného dlhu a nízky rast produktivity; navyše nedostatky v oblasti investícií komplikujú zapojenie sa do zelenej a digitálnej transformácie a plné využitie príležitostí, ktoré prinášajú.

(2) Rada 9. júla 2019 a 20. júla 2020 adresovala Portugalsku odporúčania v kontexte európskeho semestra. Rada predovšetkým odporúčala prijať všetky opatrenia potrebné na účinné zvládnutie pandémie, zlepšiť kvalitu verejných financií uprednostňovaním výdavkov podporujúcich rast, posilniť odolnosť systému zdravotnej starostlivosti a zabezpečiť rovnaký prístup ku kvalitnej zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. Zároveň odporúčala zlepšiť celkovú úroveň zručností obyvateľstva (s dôrazom na digitálne zručnosti a zvýšenie počtu absolventov v odboroch súvisiacich s vedou, technológiou, inžinierstvom a matematikou), ako aj podporovať kvalitné pracovné miesta a znižovať segmentáciu na trhu práce. Portugalsku tiež odporúčala zlepšiť účinnosť a primeranosť záchranných sociálnych sietí a zaručiť dostatočnú a účinnú sociálnu ochranu a podporu príjmu. Investície odporúčala zamerať na zelenú a digitálnu transformáciu, najmä na inovácie, železničnú dopravu a prístavnú infraštruktúru, nízkouhlíkovú a energetickú transformáciu a rozšírenie prepojení energetických sietí s prihliadnutím na regionálne rozdiely. Rada ďalej odporučila vykonať opatrenia, ktoré zabezpečia prístup podnikov k likvidite v súvislosti s pandémiou, uprednostniť verejné investičné projekty a podnecovať súkromné investície na podporu oživenia hospodárstva. V neposlednom rade odporúčala

[1] Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75.

uskutočniť reformy na zlepšenie podnikateľského prostredia, a to najmä znížiť regulačné a administratívne prekážky vyplývajúce z udeľovania licencií a znížiť regulačné obmedzenia v regulovaných povolaniach, ako aj zvýšiť efektívnosť správnych a daňových súdov a insolvenčných a exekučných konaní. Na základe posúdenia pokroku pri plnení týchto odporúčaní pre danú krajinu v čase predloženia plánu obnovy a odolnosti Komisia dospela k záveru, že odporúčanie týkajúce sa prijatia všetkých opatrení potrebných na účinné riešenie pandémie, udržanie hospodárstva a podporu následného oživenia v súlade so všeobecnou únikovou doložkou bolo v plnej miere vykonané. Značný pokrok sa dosiahol v súvislosti s odporúčaním vykonať dočasné opatrenia zamerané na zabezpečenie prístupu k likvidite pre podniky, najmä malé a stredné podniky.

(3) Komisia 2. júna 2021 uverejnila hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011[2] týkajúce sa Portugalska. Komisia na základe svojej analýzy dospela k záveru, že v Portugalsku existujú makroekonomické nerovnováhy súvisiace s veľkými objemami čistých zahraničných záväzkov, súkromným a verejným dlhom a neklesajúcim vysokým podielom nesplácaných úverov v kontexte nízkeho rastu produktivity.

(4) [V odporúčaní Rady o hospodárskej politike eurozóny sa členským štátom eurozóny odporúča, aby prijali opatrenia, a to aj prostredníctvom plánov obnovy a odolnosti, ktorými okrem iného zabezpečia nastavenie politiky, ktoré podporuje obnovu, a aby ďalej zlepšovali konvergenciu, odolnosť a udržateľný a inkluzívny rast. V odporúčaní Rady sa takisto odporúča posilňovať vnútroštátne inštitucionálne rámce, zabezpečiť makrofinančnú stabilitu a dobudovať HMÚ a posilniť medzinárodnú úlohu eura.] [Ak v čase prijatia tohto vykonávacieho rozhodnutia Komisie ešte nebude prijaté dané odporúčanie Rady, toto odôvodnenie odstráňte].

(5) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Portugalsko predložilo Komisii 22. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Po predložení plánu nasledoval proces konzultácií s miestnymi a regionálnymi orgánmi, sociálnymi partnermi, organizáciami občianskej spoločnosti, mládežníckymi organizáciami a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami, ktorý prebiehal v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom. Zodpovednosť štátu za svoj plán obnovy a odolnosti je základom jeho úspešnej realizácie a trvalého vplyvu na vnútroštátnej úrovni, ako aj dôveryhodnosti na európskej úrovni. V zmysle článku 19 uvedeného nariadenia Komisia posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť ***a*** koherentnosť plánu obnovy a odolnosti v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu.

(6) Plány obnovy a odolnosti by mali napĺňať všeobecné ciele Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením (EÚ) 2021/241 a Nástroja Európskej únie na obnovu zriadeného nariadením Rady (EÚ) 2020/2094[3] s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19. Mali by podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť Únie tým, že budú prispievať k šiestim pilierom uvedeným v článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

[3] Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 23).

(7) Plnenie plánov obnovy a odolnosti členských štátov bude predstavovať koordinované investičné a reformné úsilie v rámci celej Únie. Vďaka koordinovanému a súbežnému vykonávaniu a vďaka realizácii cezhraničných projektov sa tieto reformy a investície budú navzájom posilňovať a vytvoria pozitívne externality v celej Únii. Približne jedna tretina vplyvu mechanizmu na rast a tvorbu pracovných miest v členských štátoch teda bude externalitou pochádzajúcou z iných členských štátov.

Vyvážená reakcia prispievajúca k šiestim pilierom

(8) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.1 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti do značnej miery (hodnotenie A) predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu, čím primerane prispieva ku všetkým šiestim pilierom uvedeným v článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241, pričom zohľadňuje osobitné výzvy a finančné prostriedky pridelené dotknutému členskému štátu, ako aj požadovanú úverovú podporu.

(9) Plán zahŕňa opatrenia, ktoré prispievajú ku všetkým šiestim pilierom, pričom značný počet komponentov plánu sa týka viacerých pilierov. Takýto prístup pomáha zabezpečiť komplexné zohľadnenie každého piliera koherentným spôsobom. Osobitný dôraz na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, rovnomerne zastúpený v rámci jednotlivých pilierov, sa považuje za primerane vyvážený vzhľadom na osobitné výzvy Portugalska.

(10) V pláne sa predpokladá široká škála opatrení súvisiacich s klímou, pričom k zelenej transformácii prispievajú približne tri štvrtiny všetkých komponentov. K týmto opatreniam patrí zvýšenie energetickej efektívnosti budov, dekarbonizácia priemyslu a prispôsobenie sa zmene klímy. Plán sa zaoberá výzvami súvisiacimi s digitálnymi technológiami v rôznych oblastiach, pričom k tomuto cieľu prispieva zhruba polovica komponentov, ako napríklad digitalizácia verejných služieb a zavádzanie digitálnych technológií na podporu podnikania či rozširovanie podnikov s cieľom podporiť digitálnu transformáciu výrobnej štruktúry. S cieľom riešiť problémy spojené s nedostatkom digitálnych zručností plán zahŕňa opatrenia na modernizáciu vzdelávania a systémov odborného vzdelávania a prípravy tak, aby okrem iného poskytovali kvalifikácie relevantné pre trh, aby vzdelávanie dospelých bolo relevantnejšie a aby sa zvýšil počet absolventov v odboroch veda, technika, inžinierstvo, umenie a matematika (STEAM) a predovšetkým IT.

(11) Plán vo veľkej miere pokrýva tretí pilier inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, pričom k tomuto cieľu priamo prispievajú takmer všetky komponenty. Hospodárska súdržnosť, produktivita a konkurencieschopnosť sú priamo obsiahnuté v takmer všetkých komponentoch plánu a týkajú sa rôznych vzájomne súvisiacich výziev, ako sú napríklad podpora udržateľného rastu a adaptácie na zmenu klímy, univerzálne poskytovanie sociálnych služieb, príspevok k inovácii, novým technológiám a dekarbonizácii, dematerializácia verejných služieb či príspevok k financovaniu podnikov a rozvoju kapitálových trhov. Sociálna a územná súdržnosť tvoria úzko prepojený rozmer, najmä v menej rozvinutých regiónoch Portugalska. Regionálne a miestne orgány sa vyzývajú, aby zohrávali ústrednú úlohu pri poskytovaní rôznych komunitných služieb a aby pritom zabezpečovali široké územné pokrytie, pokiaľ ide o sociálne bývanie, materské školy a starostlivosť o deti v ranom veku a ich vzdelávanie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti, služby dlhodobej starostlivosti a centrá sociálnej dennej starostlivosti pre starších ľudí a osoby so

zdravotným postihnutím v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

(12) Približne polovica komponentov prispieva k cieľom v oblasti zdravia, ekonomickej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti, pre ktorú sa navrhujú také opatrenia, ako sú posilnenie vnútroštátnych sietí primárnej zdravotnej starostlivosti, nepretržitej a paliatívnej starostlivosti, poskytovanie sociálneho bývania a cenovo dostupného bývania a inovačných integrovaných sociálnych služieb v metropolitných oblastiach Lisabon a Porto. Zavádzanie digitálnych technológií a interoperabilných riešení posilňuje inštitucionálnu kapacitu a odolnosť verejnej správy. Na politiky pre ďalšiu generáciu sa vzťahuje niekoľko opatrení, pričom priamo s nimi súvisí takmer tretina všetkých komponentov s bezprostredným vplyvom na deti a mládež, ako sú napríklad zvýšenie kapacity zariadení starostlivosti o deti, kurzy odborného vzdelávania a prípravy a terciárne vzdelávanie vrátane odborov STEAM, zlepšenie kariérnych a príjmových vyhliadok mladých ľudí alebo zvýšenie počtu ubytovacích zariadení pre študentov vysokých škôl. Tieto činnosti sprevádza opatrenie týkajúce sa digitalizácie vzdelávania a distribúcie osobného IT vybavenia študentom.

Riešenie všetkých výziev identifikovaných v odporúčaniach pre danú krajinu alebo významnej podskupiny týchto výziev

(13) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.2 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti prispeje k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny výziev (hodnotenie A) identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre danú krajinu vrátane ich fiškálnych aspektov, ako aj v odporúčaniach vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 adresovaných Portugalsku, alebo výziev identifikovaných v iných relevantných dokumentoch, ktoré Komisia oficiálne prijala v kontexte európskeho semestra.

(14) Odporúčania týkajúce sa okamžitej reakcie fiškálnej politiky na pandémiu možno považovať za odporúčania, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti plánu obnovy a odolnosti Portugalska, a to bez ohľadu na skutočnosť, že Portugalsko vo všeobecnosti primerane a dostatočne zareagovalo na okamžitú potrebu podporiť hospodárstvo fiškálnymi prostriedkami v rokoch 2020 a 2021 v súlade s ustanoveniami všeobecnej únikovej doložky. Relevantné už nie je ani odporúčanie dosiahnuť strednodobý rozpočtový cieľ v roku 2020 vzhľadom na úľavu súvisiacu s mimoriadnymi udalosťami, na ktoré bola udelená dočasná odchýlka, a to z dôvodu uplynutia príslušného rozpočtového obdobia, ako aj aktivácie všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu v marci 2020 v súvislosti s krízou spôsobenou pandémiou.

(15) Plán zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré prispievajú k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach pre danú krajinu, ktoré Rada adresovala Portugalsku v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020, a to najmä pokiaľ ide o kvalitu a udržateľnosť verejných financií, dostupnosť a odolnosť sociálnych služieb a systému zdravotnej starostlivosti, trh práce, vzdelávanie a zručnosti, výskum, vývoj a inovácie, klímu a digitálnu transformáciu, podnikateľské prostredie a systém súdnictva.

(16) Plán zahŕňa všestrannú fiškálno-štrukturálnu reformu, ktorá podľa očakávania podstatne zlepší kvalitu a udržateľnosť verejných financií a posilní kontrolu celkových výdavkov, nákladovú efektívnosť a primerané rozpočtovanie. Táto reforma zahŕňa

postupné kroky, ktoré by mali viesť k plnohodnotnému a účinnému vykonávaniu zákona o rozpočtovom rámci z roku 2015, na základe ktorého sa preskúmavanie výdavkov verejnej správy stane štrukturálnou črtou každoročného rozpočtového postupu Portugalska, zabezpečí sa následné hodnotenie zvýšenia efektívnosti a posilní sa centralizované obstarávanie. Očakáva sa tiež, že táto reforma posilní finančnú udržateľnosť štátnych podnikov prostredníctvom zavedenia nového modelu analýzy a vykazovania ich finančnej situácie a výkonnosti s cieľom umožniť včasnejšie, transparentnejšie a komplexnejšie monitorovanie. Stanovujú sa v nej aj nástroje plánovania a riadenia, ktoré majú zvýšiť zodpovednosť, ako sú napríklad prepracované manažérske zmluvy s cieľom šíriť postupy riadenia zamerané na výkonnosť. Túto reformu sprevádzajú investície do informačných systémov riadenia verejných financií.

(17) Zahŕňa aj reformy a investície na posilnenie odolnosti systému zdravotnej starostlivosti a zlepšenie rovnakého prístupu ku kvalitnej zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. Takéto reformy a investície predpokladajú najmä posilnenie reakčnej kapacity služieb primárnej zdravotnej starostlivosti, služieb starostlivosti o duševné zdravie a dlhodobej starostlivosti spolu s krokmi na zvýšenie efektívnosti a lepšie prepojenie medzi rôznymi prvkami štátnej zdravotnej služby. Osobitné opatrenia sú zamerané na posilnenie regionálneho systému zdravotníctva v najvzdialenejších regiónoch Madeiry a na digitalizáciu systému zdravotnej starostlivosti na Madeire a Azorách. Dokončením reformy modelu správy verejných nemocníc sa navyše riešia základné príčiny sústavných nedoplatkov vo verejných nemocniciach. Očakáva sa, že touto reformou sa skombinuje väčšia autonómia nemocníc, pokiaľ ide o rozhodnutia o investíciách a prijímaní pracovníkov, a lepšie monitorovanie a väčšia zodpovednosť, čo trvalo prispeje k predchádzaniu hromadeniu nedoplatkov.

(18) Pokiaľ ide o sociálne výzvy, plán výrazne reaguje na potrebu zlepšiť účinnosť a primeranosť záchranných sociálnych sietí, najmä prostredníctvom reforiem a investícií v oblasti sociálneho bývania a sociálnych služieb so zameraním na starších ľudí, deti a zraniteľné skupiny so zdravotným postihnutím. Takéto reformy a investície predpokladajú schválenie národného plánu bývania a národnej stratégie boja proti chudobe, ako aj podporného programu na prístup k bývaniu prostredníctvom výstavby nových budov alebo obnovy existujúcich obydlí, vytvorenie a obnovu miest v sociálnych zariadeniach, posilnenie domácej a komunitnej starostlivosti, zriadenie tímov sociálnej intervencie v obciach kontinentálneho Portugalska, integrované programy na podporu znevýhodnených komunít v chudobných metropolitných oblastiach a zlepšenie služieb sociálneho zabezpečenia z hľadiska ústretovosti voči používateľovi pomocou digitalizácie.

(19) Plán zahŕňa reformy a investície, ktoré riešia dlhotrvajúce prekážky ovplyvňujúce podnikateľské prostredie. Patrí medzi ne zmiernenie obmedzení zaťažujúcich rôzne regulované povolania s cieľom podporiť hospodársku súťaž, preskúmanie požiadaviek spojených s pridelením podnikateľskej licencie, uplatňovanie zásady „jedenkrát a dosť“ vo vzťahu k verejnej správe s cieľom znížiť administratívne náklady, ako aj modernizácia a zefektívnenie justičného systému a zúročenie vyššej efektívnosti, ktorú prináša digitalizácia konaní.

(20) Zavádzajú sa veľké investície na podporu výskumu a inovácií, najmä prostredníctvom inovačných programov vypracovaných v kľúčových odvetviach vrátane zelených programov, ktorých cieľom je presadzovať väzby medzi podnikateľskou a vedeckou sférou. Investície na podporu výskumu a inovácií sa plánujú aj v oblasti udržateľného poľnohospodárstva. Plán zahŕňa aj investície na rekapitalizáciu firiem, napríklad

založenie účelovo vytvoreného subjektu, ktorý bude následne investovať do životaschopných portugalských podnikov formou kapitálových a kvázi-kapitálových investícií.

(21) Plán významne prispieva k riešeniu výzvy, ktorú predstavuje zmena klímy. Zahŕňa investície zamerané na výskum a inovácie v oblasti dekarbonizácie výrobných odvetví, ako aj opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov v súkromnom aj verejnom sektore. Očakáva sa, že plán zvýši udržateľnosť mestskej dopravy posilnením orgánov riadenia verejnej dopravy a investovaním do rozšírenia sietí metra, ako aj ľahkých železničných systémov a systémov rýchlej tranzitnej autobusovej dopravy v metropolitných oblastiach Lisabonu a Porta a nákupu vozidiel s nulovými emisiami do vozových parkov verejnej dopravy. Opatrenia sú zamerané aj na podporu investícií do energie z obnoviteľných zdrojov na pevnine a v najvzdialenejších regiónoch Madeiry a Azorských ostrovov. Významné reformy a investície by mali smerovať na ochranu lesov s cieľom zmierniť vplyv zmeny klímy. Očakáva sa, že v programoch krajinného plánovania a manažmentu krajiny sa navrhne žiaduce krajinné prostredie pre zraniteľné územia, ktoré zvýši ich odolnosť voči rizikám spojeným so zmenou klímy, ako sú najmä požiare na vidieku a strata biodiverzity, a podporí sa udržateľný rast a územná súdržnosť zvýšením priemernej veľkosti poľnohospodárskeho majetku, zmenami využívania pôdy a plánovaním nových hospodárskych činností.

(22) Plán významne prispieva k riešeniu výzvy digitálnej transformácie, a to na pevnine, ako aj v autonómnych regiónoch Madeira a Azory. V oblastiach digitalizácie podnikov sa plánujú značné reformy a investície zamerané na osvojenie si digitálnych technológií a procesov. Investície a reformy v oblasti vzdelávania a systémov odborného vzdelávania a prípravy sa vo veľkej miere zameriavajú na úpravu učebných osnov, vyučovacích metód a zdrojov tak, aby systém ponúkal digitálne zručnosti prispôsobené osobitným potrebám rôznych skupín, napríklad študentov, učiteľov, pracovnej sily, podnikov a štátnych zamestnancov. Ďalšie významné reformy a investície sa sústredia na digitalizáciu verejnej správy prostredníctvom opatrení plánovaných pre všeobecnú verejnú správu, justíciu a riadenie verejných financií tak, aby verejná správa bola efektívnejšia, odolnejšia a bližšie k občanom.

(23) Predpokladá sa, že riešením uvedených výziev plán zároveň prispeje k náprave makroekonomických nerovnováh[4], ktoré súvisia s veľkým objemom čistých zahraničných záväzkov a súkromného a verejného dlhu v kontexte vysokého objemu nesplácaných úverov a nízkeho rastu produktivity.

Príspevok k rastovému potenciálu, tvorbe pracovných miest a ekonomickej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti

(24) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.3 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti bude mať vysoký vplyv (hodnotenie A) na posilnenie rastového potenciálu, tvorbu pracovných miest a ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť členského štátu, pričom prispeje k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv, a to aj podporou politík pre deti a mládež, a značne zmierni hospodársky a sociálny dosah krízy spôsobenej ochorením

[4] Tieto makroekonomické nerovnováhy sa uvádzajú v odporúčaniach z rokov 2019 a 2020 vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011.

COVID-19, čím posilní hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a konvergenciu v rámci Únie.

(25) Zo simulácie útvarov Komisie vyplýva, že plán má potenciál zvýšiť do roku 2026 HDP Portugalska o 1,5 % až 2,4 %[5]. Portugalský plán obnovy a odolnosti zahŕňa ambiciózny balík reforiem a investícií, ktoré majú riešiť zraniteľnosť krajiny voči otrasom a posilniť jej ekonomickú, inštitucionálnu a sociálnu odolnosť. Reformy, ktoré odstraňujú inštitucionálne prekážky a podporujú hospodársku súťaž, spolu s významnými investíciami do aktívnych politík trhu práce, výskumu, vývoja, inovácií a digitalizácie sa zameriavajú na hlavné príčiny identifikovaných problémov a podľa predpokladov posilnia konkurencieschopnosť a produktivitu krajiny.

(26) Očakáva sa, že k rastu a zamestnanosti prispejú najmä investície a reformy v oblasti inovácií, vzdelávania (vrátane digitálnych zručností a odbornej prípravy), dekarbonizácie priemyslu, digitalizácie a kapitalizácie podnikov a v oblasti bývania. Medzi ďalšie hlavné oblasti intervencie patrí zdravotná starostlivosť, kultúra, dopravná infraštruktúra, lesné hospodárstvo a vodné hospodárstvo, kvalita a kapacita verejnej správy vrátane riadenia verejných financií, justičné služby a digitalizácia verejných služieb.

(27) V pláne sa predpokladajú významné opatrenia na riešenie dlhodobých sociálnych výziev, ktoré majú veľký vplyv aj na územný rozmer a rozdiely medzi vidiekom a mestom, čím sa posilňuje hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a konvergencia v rámci Portugalska a Únie. Týkajú sa potreby zlepšiť reakcieschopnosť a dostupnosť služieb zdravotnej a dlhodobej starostlivosti vzhľadom na rýchle starnutie obyvateľstva a zabezpečiť prístup k cenovo dostupnému a sociálnemu bývaniu. Nedostatky v sociálnej oblasti by sa mali riešiť aj poskytovaním širokej škály sociálnych služieb zameraných na starších ľudí, ľudí so zdravotným postihnutím, národnostné menšiny a migrantov a integrovanými programami na podporu znevýhodnených komunít v chudobných metropolitných oblastiach. Plán by mal posilniť siete verejnej dopravy v mestských oblastiach, čo je osobitne dôležité pre znevýhodnených pracovníkov dochádzajúcich do zamestnania, a upevniť pracovné práva, najmä pokiaľ ide o atypické pracovné zmluvy spojené s digitálnym hospodárstvom. Tieto opatrenia pomôžu pri realizácii akčného plánu Európskeho piliera sociálnych práv schváleného na samite v Porte 7. mája 2021 a očakáva sa, že prispejú k zlepšeniu jednotlivých ukazovateľov sociálneho prehľadu.

(28) Dôležité opatrenia sa zameriavajú na deti a mládež, napríklad opatrenia na zvýšenie kapacity materských škôl a služieb starostlivosti o deti, a pomáhajú vytvárať trvalé kvalitné pracovné miesta pre mladých ľudí. Plán by mal podporiť aj záujem o terciárne vzdelávanie, najmä v disciplínach STEAM, a vytvoriť sieť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré ponúkajú krátkodobé postgraduálne kurzy. Opatrenia by mali prispieť k integrácii digitálnych technológií do systému základného a stredoškolského vzdelávania s využívaním digitálnych zdrojov v triedach, k digitalizácii vzdelávacieho obsahu alebo vzniku laboratórií so vzdelávacími technológiami, ako sú napríklad programovateľné roboty.

[5] Tieto simulácie odrážajú celkový vplyv Nástroja Európskej únie na obnovu, čo zahŕňa aj financovanie programu ReactEU, a zvýšené financovanie programov Horizont, InvestEU, FST, programu rozvoja vidieka a RescEU. Táto simulácia nezahŕňa možný pozitívny vplyv štrukturálnych reforiem, ktorý môže byť podstatný.

Zásada „výrazne nenarušiť“

(29) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.4 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti zabezpečí, že žiadne opatrenie na vykonávanie reforiem a investičných projektov zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti výrazne nenaruší environmentálne ciele (hodnotenie A) v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852[6] (zásada „výrazne nenarušiť“).

(30) Plán obnovy a odolnosti zabezpečuje, že jednotlivé reformy a investície nespôsobia významné narušenie žiadneho zo šiestich environmentálnych cieľov v zmysle článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852, ktorými sú zmiernenie zmeny klímy; adaptácia na zmenu klímy; udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; obehové hospodárstvo; prevencia a kontrola znečisťovania a ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov. Portugalsko poskytlo odôvodnenia v súlade s technickým usmernením Európskej komisie k zásade „výrazne nenarušiť“ (2021/C 58/01). Navrhlo v prípade potreby zaviesť zmierňujúce opatrenia s cieľom zabrániť výraznému narušeniu, čo by sa malo zabezpečiť prostredníctvom príslušných míľnikov.

(31) Osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktorých vplyv na environmentálne ciele si vyžaduje dôkladnú kontrolu. Komponent 7 (Infraštruktúra) obsahuje štyri opatrenia, ktoré zahŕňajú výstavbu alebo modernizáciu cestnej dopravnej infraštruktúry (RE-C7-I2, I3, I4 a I5). Ako sprievodné opatrenie s cieľom zabrániť výraznému narušeniu plnenia cieľov v oblasti zmiernenia zmeny klímy a prevencie a kontroly znečisťovania zahŕňa portugalský plán obnovy a odolnosti investíciu RE-C7-I0 (Rozšírenie siete na nabíjanie elektrických vozidiel). Jej cieľom je dekarbonizovať cestnú dopravu tým, že do roku 2025 sa zabezpečí 15 000 verejne prístupných nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá. Podobne aj v prípade vodohospodárskych opatrení v komponente 9 (Vodné hospodárstvo) (TC-C9-I1 a I2), ktoré zahŕňajú výstavbu priehrady a odsoľovacieho zariadenia a opatrenia zamerané na zavlažovanie a odber vody, by Portugalsko malo ďalej zabezpečiť, že nedôjde k žiadnemu výraznému narušeniu životného prostredia, a to zrealizovaním akýchkoľvek výsledkov a podmienok, ktoré vyplynú z posudzovania vplyvov na životné prostredie vo vzťahu k týmto opatreniam, v súlade s právnymi predpismi EÚ z oblasti životného prostredia vrátane rámcovej smernice o vode (2000/60/ES). Cieľom je najmä zabrániť významnému vplyvu na príslušné vodné útvary, ktorý by ohrozil alebo oddialil cieľ dosiahnuť dobrý stav alebo potenciál. Takisto sa tým zabezpečí, aby opatrenia nemali negatívny vplyv na chránené biotopy a druhy, ktoré priamo závisia od príslušných vodných útvarov.

Príspevok k zelenej transformácii vrátane biodiverzity

(32) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. e) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.5 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia, ktoré do značnej miery (hodnotenie A) prispievajú k zelenej transformácii vrátane biodiverzity alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu klimatických cieľov pripadá suma, ktorá predstavuje 37,9 % celkových prostriedkov pridelených na plán, vypočítaná podľa metodiky uvedenej v prílohe VI k nariadeniu (EÚ) 2021/241. V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2021/241 je plán obnovy a odolnosti v súlade

[6] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

s informáciami uvedenými v národnom energetickom a klimatickom pláne na rok 2030.

(33) Očakáva sa, že reformy a investície významne prispejú k dosiahnutiu cieľov Portugalska v oblasti dekarbonizácie a energetickej transformácie, ako sa stanovuje v národnom energetickom a klimatickom pláne do roku 2030 (NECP 2030) a v pláne uhlíkovej neutrality do roku 2050, čím zároveň prispejú aj k cieľom Únie v oblasti klímy. Opatrenia prispievajúce ku klimatickému cieľu sú zahrnuté do šestnástich komponentov a opatrenia prispievajúce k environmentálnym cieľom vrátane biodiverzity sú zahrnuté tiež do šestnástich komponentov. Predpokladá sa zlepšenie biodiverzity najmä vďaka kvalitnejšiemu obhospodarovaniu lesov a riešeniu problému rozsiahlych oblastí s neobhospodarovanými monokultúrami a vysokým rizikom požiarov, ako aj vďaka podpore udržateľného modrého hospodárstva. Realizácia navrhovaných opatrení bude mať podľa všetkého trvalý vplyv, a to najmä tým, že prispeje k zelenej transformácii, posilneniu biodiverzity a ochrane životného prostredia.

(34) Veľkú časť príspevku v oblasti klímy tvoria intervencie v oblasti energetickej efektívnosti. Ďalšie významné príspevky v oblasti klímy alebo životného prostredia predstavujú investície do udržateľnej mestskej dopravy alebo na adaptáciu na zmenu klímy a predchádzanie zmene klímy. K plneniu cieľov v oblasti klímy a životného prostredia prispievajú aj výskumné a inovačné procesy so zameraním na nízkouhlíkové hospodárstvo, odolnosť a adaptáciu na zmenu klímy, ako aj opatrenia v oblasti lesného hospodárstva a vodného hospodárstva. Cieľom reforiem je podporiť dekarbonizáciu priemyslu, rozvoj udržateľnejších výrobných procesov a zlepšenie plánovania dopravy.

Príspevok k digitálnej transformácii

(35) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.6 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia, pri ktorých sa predpokladá, že do značnej miery (hodnotenie A) účinne prispejú k digitálnej transformácii alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu digitálnych cieľov pripadá suma, ktorá predstavuje 22,1 % celkových prostriedkov pridelených na plán, vypočítaná podľa metodiky uvedenej v prílohe VII k nariadeniu (EÚ) 2021/241.

(36) Opatrenia prispievajúce k digitálnemu cieľu obsahuje celkovo štrnásť komponentov so širokým prierezovým prístupom, pričom digitálnej transformácii sú priamo venované štyri komponenty. V oblastiach digitalizácie podnikov a zabezpečovaní digitálnych zručností sa plánujú značné reformy a investície. Ďalšie významné reformy a investície sú zamerané na digitalizáciu verejnej správy, súdnictva a riadenia verejných financií. Ďalšie investície sú určené na digitalizáciu konkrétnych sektorov, ako je napríklad primárne a sekundárne školstvo, zdravotníctvo, kultúra a obhospodarovanie lesov.

(37) Okrem toho, že tieto investície prispievajú k prechodu na digitálne technológie, riešia aj problémy súvisiace s úrovňou zručností obyvateľstva, najmä s digitálnou gramotnosťou dospelého obyvateľstva a s potrebou prispôsobiť zručnosti meniacim sa potrebám trhu práce. Investície zároveň pomôžu riešiť výzvy týkajúce sa rovnakého prístupu k digitálnym technológiám, ako aj kvalitného vzdelávania a odbornej prípravy.

(38) Očakáva sa, že reformy a investície súvisiace s digitalizáciou, ktoré sú zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti, budú mať trvalý vplyv, a to predovšetkým na digitálnu transformáciu verejnej správy krajiny, na systém súdnictva, sociálne služby, podnikateľskú štruktúru, úroveň zručností obyvateľstva a na celoštátne a regionálne zdravotnícke služby.

Trvalý vplyv

(39) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.7 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti bude mať na Portugalsko do značnej miery (hodnotenie A) trvalý vplyv.

(40) V pláne sa uvádzajú štrukturálne zmeny v oblasti verejnej správy, bývania, kapitalizácie podnikov a inovácií, systému súdnictva, vysokoregulovaných povolaní a digitalizácie verejnej správy. V mnohých prípadoch sú opatrenia v rámci rôznych komponentov plánu navrhnuté tak, aby zvýšili úroveň digitalizácie príslušných inštitúcií, ktorá bude mať podľa všetkého trvalý vplyv na kvalitu služieb a podnikateľské prostredie.

(41) V oblasti investícií sa očakáva trvalá štrukturálna zmena vďaka zriadeniu, kapitalizácii a rozšíreniu mandátu národnej podpornej banky *Banco Português de Fomento*. Očakáva sa, že navrhované zvýšenie kapitalizácie banky uľahčí prístup k financiám, najmä pre MSP postihnuté krízou, a dlhodobo podporí konkurencieschopnosť a tvorbu pracovných miest. Medzi ďalšie kľúčové ciele politiky patrí transfer znalostí a technológií do podnikov, diverzifikácia produktov a služieb a dosiahnutie investícií do výskumu a vývoja vo výške 3 % HDP do roku 2030. V neposlednom rade tiež investície a politiky zamerané na dekarbonizáciu priemyslu majú za cieľ zlepšiť energetickú efektívnosť priemyslu a znížiť podiel dovozu v portugalskom hospodárstve, čím sa zlepší konkurencieschopnosť a rastový potenciál krajiny a zároveň sa prispeje k plneniu cieľov v oblasti klímy.

(42) Trvalý vplyv plánu sa môže posilniť aj synergiami medzi plánom a inými programami financovanými z fondov politiky súdržnosti, a to najmä vecným riešením hlboko zakorenených územných výziev a podporou vyváženého rozvoja.

Monitorovanie a realizácia

(43) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. h) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.8 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v pláne obnovy a odolnosti primerané (hodnotenie A) na zabezpečenie účinného monitorovania a vykonávania plánu obnovy a odolnosti vrátane predpokladaného harmonogramu, míľnikov a cieľov a súvisiacich ukazovateľov.

(44) Plán by mala monitorovať a realizovať administratívna štruktúra *Estrutura de Missão Recuperar Portugal* (osobitná skupina *Recuperar Portugal*). Jej povinnosti sú jasne vymedzené a zakotvené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, čím sa zabezpečuje riadny mechanizmus koordinácie a podávania správ medzi touto štruktúrou a ostatnými orgánmi zodpovednými za realizáciu investícií a reforiem v rámci rôznych komponentov. Má jasne stanovené povinnosti a primeranú štruktúru na vykonávanie plánu, monitorovanie pokroku a podávanie správ. Osobitná skupina *Recuperar Portugal* by mala pôsobiť do konca realizácie plánu.

(45) Míľniky a ciele portugalského plánu predstavujú vhodný systém na monitorovanie vykonávania plánu. Sú dostatočne jasné a komplexné na to, aby sa zabezpečilo, že ich splnenie bude možné vysledovať a overiť. Zdá sa, že mechanizmy overovania, zber

údajov a povinnosti opísané portugalskými orgánmi sú dostatočne spoľahlivé na účely primeraného odôvodnenia žiadostí o platby na základe dosiahnutia míľnikov a cieľov. Míľniky a ciele sú relevantné aj pre už dokončené opatrenia, ktoré sú oprávnené podľa článku 17 ods. 2 nariadenia. Na odôvodnenie žiadosti o vyplatenie sa vyžaduje uspokojivé plnenie týchto míľnikov a cieľov v priebehu času.

(46) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa finančná podpora v rámci mechanizmu oznámila a uznala v súlade s článkom 34 nariadenia (EÚ) 2021/241. V rámci nástroja technickej podpory možno požiadať o technickú podporu, ktorá má pomôcť členským štátom pri vykonávaní ich plánu.

Výpočet nákladov

(47) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. i) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.9 prílohy V k nemu je uvedené odôvodnenie výšky odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti do strednej miery (hodnotenie B) primerané a realistické, je v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedá očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu.

(48) Portugalsko poskytlo individuálne odhady nákladov na všetky investície a reformy so súvisiacimi nákladmi, ktoré sú zahrnuté v pláne obnovy a odolnosti. Rozpis nákladov je celkovo podrobný a dostatočne odôvodnený. Odhady sú zväčša založené na porovnaniach s verejnými zákazkami na podobné služby, na minulých investíciách podobného charakteru alebo na trhových konzultáciách. Z posúdenia odhadov nákladov a sprievodnej dokumentácie vyplýva, že väčšina nákladov je primeraná a realistická. Tomuto kritériu posudzovania však nemožno prisúdiť hodnotenie A, pretože použitá metodika nie je vždy dostatočne dobre vysvetlená a súvislosť medzi odôvodnením a samotnými nákladmi nie je úplne jasná. Na záver možno konštatovať, že odhadované celkové náklady na plán obnovy a odolnosti sú v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedajú očakávanému hospodárskemu a sociálnemu vplyvu na vnútroštátnej úrovni.

Ochrana finančných záujmov

(49) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. j) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.10 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v pláne obnovy a odolnosti a ďalšie opatrenia obsiahnuté v tomto rozhodnutí primerané (hodnotenie A) na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov pri využívaní finančných prostriedkov poskytnutých na základe uvedeného nariadenia, ako aj na odhaľovanie a nápravu týchto javov, pričom sa očakáva, že tieto opatrenia účinne zabránia dvojitému financovaniu na základe uvedeného nariadenia a z iných programov Únie. Tým nie je dotknuté uplatňovanie iných inštrumentov a nástrojov na podporu a presadzovanie súladu s právom EÚ vrátane nástrojov na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj nástrojov na ochranu finančných prostriedkov Únie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092.

(50) Systém vnútornej kontroly opísaný v pláne je založený na pevných procesoch a štruktúrach, pričom jasne identifikuje aktérov (orgány/subjekty) a ich úlohy a povinnosti pri vykonávaní úloh vnútornej kontroly. Vnútroštátne riadenie bude sústredené centrálne v osobitnej skupine *Recuperar Portugal*. Realizácia plánu sa zmluvne zadá verejným agentúram alebo orgánom alebo sprostredkovateľom

zodpovedným na decentralizovanej úrovni. Systém kontroly a iné relevantné opatrenia vrátane zberu a sprístupňovania údajov o konečných príjemcoch sú primerané.

(51) Portugalsko bude pri realizácii, monitorovaní a kontrole plánu obnovy a odolnosti využívať nástroje IT. Informačno-technologické funkcie sú v pláne jasne opísané. Portugalsko uviedlo, že Generálny finančný inšpektorát (IGF) vykoná prvý audit systému riadenia a kontroly pre plán obnovy a odolnosti ešte pred predložením prvej žiadosti o platbu (okrem predbežného financovania) Európskej komisii.

Koherentnosť plánu

(52) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. k) nariadenia (EÚ) 2021/241 a oddielom 2.11 prílohy V k nemu plán zahŕňa do značnej miery (hodnotenie A) opatrenia na vykonávanie reforiem a verejných investičných projektov, ktoré predstavujú súdržné činnosti.

(53) Portugalský plán obnovy a odolnosti predstavuje strategickú a jednotnú víziu, ktorá sa vinie celým plánom, pričom vidno súdržnosť medzi komponentmi aj medzi jednotlivými opatreniami. Reformy a investície v rámci každého komponentu sú konzistentné a vzájomne sa posilňujú; medzi jednotlivými komponentmi existujú synergie a komplementárnosť. V rámci komponentu sa nenavrhujú žiadne opatrenia, ktoré by oslabovali účinnosť ostatných komponentov, a nezistili sa ani nezrovnalosti či rozpory medzi jednotlivými komponentmi.

Rovnosť

(54) Plán obsahuje rad opatrení, ktoré podľa predpokladov prispejú k riešeniu výziev v oblasti rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí pre všetkých. Zahŕňajú reformy zamerané na boj proti nerovnosti v odmeňovaní žien a mužov a segregácii na trhu práce, ako aj opatrenia na prilákanie mladých žien k štúdiu v odboroch STEAM. Časť plánu týkajúca sa opatrení v oblasti sociálnej politiky zahŕňa národnú stratégiu začlenenia osôb so zdravotným postihnutím, ako aj národnú stratégiu boja proti chudobe.

Vlastné posúdenie bezpečnosti

(55) V prípade investícií do pripojiteľnosti a digitálnych kapacít bolo poskytnuté vlastné posúdenie bezpečnosti v súlade s článkom 18 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/241. V tomto vlastnom posúdení sa stanovuje matica rizík a zmierňujúcich opatrení. Celkovo sa identifikovalo osemnásť možných rizík vrátane závislosti od dodávateľa, vysokorizikových dodávateľov, otázok kybernetickej bezpečnosti či narušenia kritických systémov. V matici sa identifikuje trinásť zmierňujúcich opatrení, ktoré sa majú prijať proti možným rizikám, ako napríklad požiadavka na bezpečnostnú previerku poskytovateľov, uplatňovanie obmedzení na dodávateľov považovaných za vysokorizikových, stratégie viacerých dodávateľov a záložné systémy pre kritické funkcie.

Cezhraničné a viacnárodné projekty

(56) Plán obnovy a odolnosti zahŕňa cezhraničné investície v oblastiach spravodlivosti. Ide o urýchlenie a rozvoj interoperability údajov z registrov trestov v Európskom informačnom systéme registrov trestov (ECRIS) a možnosť uverejňovania a vyhľadávania interoperabilných súdnych rozhodnutí prostredníctvom európskeho identifikátora judikatúry (ECLI). Zároveň sa uľahčí výmena informácií medzi justičnými subjektmi na základe systému e-CODEX a posilní sa spolupráca v rámci

Európskeho informačného systému vozidiel a vodičských preukazov (EUCARIS) a cezhraničných identifikačných zdrojov, napr. eIDAS. Ďalšie cezhraničné iniciatívy sa plánujú v oblasti digitalizácie podnikov zriadením 16 „centier digitálnych inovácií“, t. j. jednotných kontaktných miest, ktoré pomáhajú spoločnostiam zlepšovať podnikateľské/výrobné procesy, produkty alebo služby, pričom využívajú digitálne technológie. Očakáva sa, že centrá zahrnuté do plánu prispejú k sieti európskych centier digitálnych inovácií. Ďalšia cezhraničná spolupráca sa môže uskutočňovať aj v oblasti vodíka. Portugalsko spolupracuje s ostatnými členskými štátmi na vývoji potenciálne dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu v oblasti vodíka. Očakáva sa, že projekty týkajúce sa vodíka zahrnuté do plánu prispejú priamo alebo nepriamo k tejto iniciatíve.

Konzultačný postup

(57) Plán bol predmetom rozsiahlej diskusie, formálnych verejných konzultácií a tematických seminárov za prítomnosti členov vlády. Súbežne s týmto procesom verejných konzultácií vláda uskutočnila sériu konzultácií s inštitucionálnymi zainteresovanými stranami, ako sú napríklad Hospodárska a sociálna rada, Územná koordinačná rada a Národná zdravotná rada. V reakcii na písomné príspevky doručené počas druhej verejnej konzultácie vláda vykonala niekoľko zmien plánu, pričom zahrnula aj dva nové komponenty: komponent 4 (Kultúra) a komponent 10 (More).

(58) Na účely vykonávania plánu Portugalsko zriadilo národnú monitorovaciu komisiu, ktorú tvoria zástupcovia sociálnych partnerov a kľúčoví predstavitelia občianskej spoločnosti a ktorá môže predkladať odporúčania k realizácii plánu. Vykonávanie plánu bude navyše otvorené aj verejnej kontrole prostredníctvom portálu transparentnosti. Do realizácie investícií a reforiem zahrnutých do plánu je nevyhnutné zapojiť všetky miestne orgány a zainteresované strany vrátane sociálnych partnerov, aby príslušní aktéri prijali zodpovednosť za plán.

Kladné posúdenie

(59) V nadväznosti na kladné posúdenie Komisie týkajúce sa plánu obnovy a odolnosti Portugalska obsahujúce konštatovanie, že plán uspokojivo spĺňa kritériá posudzovania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/241, by sa v tomto rozhodnutí mali v súlade s článkom 20 ods. 2 uvedeného nariadenia a prílohou V k nemu stanoviť reformy a investičné projekty potrebné na realizáciu plánu, príslušné míľniky, ciele a ukazovatele, ako aj suma, ktorú Únia poskytne na vykonávanie plánu vo forme nenávratnej finančnej podpory a úverovej podpory.

Finančný príspevok

(60) Odhadované celkové náklady na plán obnovy a odolnosti Portugalska predstavujú 16 643 679 377 EUR. Keďže plán obnovy a odolnosti uspokojivo spĺňa kritériá posudzovania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/241 a keďže objem odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti je vyšší ako maximálny finančný príspevok, ktorý je k dispozícii pre Portugalsko, finančný príspevok pridelený na plán obnovy a odolnosti Portugalska by sa mal rovnať celkovej výške finančného príspevku, ktorý má Portugalsko k dispozícii.

(61) V súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa má výpočet maximálneho finančného príspevku pre Portugalsko aktualizovať do 30. júna 2022. V súlade s článkom 23 ods. 1 uvedeného nariadenia by sa teraz do 31. decembra 2022 mala pre Portugalsko sprístupniť suma prostriedkov na účely právneho záväzku. Ak to bude

v nadväznosti na aktualizáciu maximálneho finančného príspevku potrebné, Rada by na návrh Komisie mala bez zbytočného odkladu zmeniť toto rozhodnutie tak, aby obsahovalo aktualizovaný maximálny finančný príspevok.

(62) Portugalsko okrem toho požiadalo o úverovú podporu s cieľom podporiť dodatočné reformy a investície. Suma úveru, ktorú Portugalsko požaduje, predstavuje menej ako 6,8 % jeho hrubého národného dôchodku za rok 2019 v bežných cenách. Objem odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti je vyšší ako finančný príspevok dostupný pre Portugalsko v kombinácii s požadovanou úverovou podporou.

(63) Poskytovaná podpora sa má financovať z finančných prostriedkov, ktoré si Komisia vypožičia v mene Únie na základe článku 5 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053[7]. Podpora by sa mala vyplatiť v splátkach, keď Portugalsko uspokojivo splní príslušné míľniky a ciele určené v súvislosti s vykonávaním plánu obnovy a odolnosti.

(64) Portugalsko požiadalo o predbežné financovanie v objeme 13 % finančného príspevku a 13 % úveru. Uvedená suma by sa mala Portugalsku sprístupniť s výhradou nadobudnutia platnosti dohody o financovaní stanovenej v článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 a dohody o úvere stanovenej v článku 15 ods. 2 uvedeného nariadenia a v súlade s nimi.

(65) Týmto rozhodnutím by nemal byť dotknutý výsledok žiadnych postupov týkajúcich sa prideľovania finančných prostriedkov Únie v rámci ktoréhokoľvek iného programu Únie okrem nariadenia (EÚ) 2021/241 ani postupy týkajúce sa narušenia fungovania vnútorného trhu, ktoré sa môžu iniciovať najmä podľa článkov 107 a 108 zmluvy. Toto rozhodnutie nezbavuje členské štáty povinnosti oznamovať Komisii zamýšľané poskytnutie štátnej pomoci podľa článku 108 zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1
Schválenie posúdenia plánu obnovy a odolnosti

Posúdenie plánu obnovy a odolnosti Portugalska na základe kritérií stanovených v článku 19 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa schvaľuje. Reformy a investičné projekty v rámci plánu obnovy a odolnosti, podrobnosti a harmonogram monitorovania a realizácie tohto plánu vrátane príslušných míľnikov a cieľov či dodatočných míľnikov a cieľov súvisiacich s vyplatením úveru, príslušné ukazovatele týkajúce sa plnenia plánovaných míľnikov a cieľov, ako aj opatrenia na poskytnutie plného prístupu k podkladovým relevantným údajom Komisii sú stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2
Finančný príspevok

1. Únia sprístupňuje Portugalsku finančný príspevok vo forme nenávratnej podpory vo výške 13 907 294 284 EUR[8]. Suma 9 758 504 454 EUR je k dispozícii na uzavretie právneho záväzku do 31. decembra 2022. S výhradou toho, že pri aktualizácii

[7] Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1.

[8] Táto suma zodpovedá prideleným finančným prostriedkom po odpočítaní pomerného podielu Portugalska na výdavkoch podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241, vypočítaného v súlade s metodikou uvedenou v článku 11 uvedeného nariadenia.

stanovenej v článku 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa vypočíta pre Portugalsko suma rovnaká alebo vyššia ako uvedená suma, je k dispozícii ďalšia suma vo výške 4 148 789 829 EUR na uzavretie právneho záväzku od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

2. Komisia poskytuje Portugalsku finančný príspevok Únie v splátkach v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu. Suma 1 807 948 257 EUR sa sprístupňuje ako platba predbežného financovania, pričom zodpovedá 13 % finančného príspevku. Predbežné financovanie a splátky môže Komisia vyplatiť v jednej alebo viacerých tranžiach. Výška tranží závisí od dostupnosti finančných prostriedkov.

3. Predbežné financovanie sa uvoľňuje s výhradou nadobudnutia platnosti dohody o financovaní stanovenej v článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 a v súlade s ňou. Predbežné financovanie sa zúčtováva pomerným odpočítaním od splátok, ktoré majú byť vyplatené.

4. Uvoľnenie splátok v súlade s dohodou o financovaní je podmienené dostupnosťou finančných prostriedkov a rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Portugalsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele určené v súvislosti s realizáciou plánu obnovy a odolnosti. S výhradou nadobudnutia účinnosti právnych záväzkov uvedených v odseku 1 musia byť míľniky a ciele splnené najneskôr do 31. augusta 2026, aby boli oprávnené na úhradu.

Článok 3
Úverová podpora

1. Únia poskytne Portugalsku úver vo výške najviac 2 699 000 000 EUR.

2. Komisia sprístupňuje Portugalsku úverovú podporu v splátkach v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu. Suma 350 870 000 EUR sa sprístupňuje ako platba predbežného financovania, pričom zodpovedá 13 % úveru. Predbežné financovanie a splátky môže Komisia vyplatiť v jednej alebo viacerých tranžiach. Výška tranží závisí od dostupnosti finančných prostriedkov.

3. Predbežné financovanie sa uvoľňuje s výhradou nadobudnutia platnosti dohody o úvere stanovenej v článku 15 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 a v súlade s ňou. Predbežné financovanie sa zúčtováva pomerným odpočítaním od splátok, ktoré majú byť vyplatené.

4. Uvoľnenie splátok v súlade s dohodou o úvere je podmienené dostupnosťou finančných prostriedkov a rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Portugalsko uspokojivo splnilo dodatočné míľniky a ciele, na ktoré sa úver vzťahuje, určené v súvislosti s realizáciou plánu obnovy a odolnosti. Tieto dodatočné míľniky a ciele, na ktoré sa úver vzťahuje, musia byť splnené najneskôr do 31. augusta 2026, aby boli oprávnené na úhradu.

Článok 4
Adresát

Toto rozhodnutie je určené Portugalskej republike.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka